

УКРАЇНА

(19) UA (11) 36931 (13) A

(51) 7 A01G17/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОБНИЦТВА ЩЕПЛЕНИХ САДЖАНЦІВ ВИНОГРАДУ

(21) 2000021137

(22) 28.02.2000

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Авідзба Анатолій Мканович, Мелконян Місак Вагаршакович, Перфільєв Олександр Микитович

(73) Інститут винограду і вина "МАГАРАЧ" Української академії аграрних наук

(57) Спосіб виробництва щеплених саджанців винограду, який передбачає заготівлю підщепної лози, осліплювання вічок підщепи, виконання настільного щеплення, стратифікацію, гартування, садіння і вирощування щеп у шкільці, який **відрізняється** тим, що заготівлю підщепної лози проводять навесні після бубнявіння бруньок, а осліплювання вічок підщепи здійснюють проморожуванням.

Винахід належить до галузі сільського господарства, зокрема - до виноградарства, і може бути використаний у розсадництві для виробництва саджанців.

Відомий спосіб виробництва щеплених саджанців винограду, який передбачає заготівлю восени прищепної та підщепної лози, зберігання її в прохолодному місці із захистом від висушування до весняного сезону щеплення, передщепильне вимочування, осліплювання вічок підщепи, виконання настільного щеплення, стратифікацію, гартування, садіння і вирощування щеп у шкільці (див.: Технологія вирощування привитих саджанців. Енциклопедія виноградарства и виноделия. - Кишинев, 1987. - Т. 3. - С. 240).

Загальними ознаками цього способу і того, що заявляється, є: заготівля підщепної лози, осліплювання вічок підщепи, виконання настільного щеплення, стратифікація, гартування, садіння і вирощування щеп у шкільці.

Вищевказаний спосіб характеризується тим, що підщепну лозу заготовляють пізно восени, поєднуючи заготівлю зі щорічним) обрізуванням виноградарських кущів, зберігають її до весняного сезону щеплення з подальшим передщепильним вимочуванням, а осліплювання вічок підщепи здійснюють видаленням їх спеціальною машиною або вручну ножем чи секатором. Цей спосіб не дозволяє одержати потрібний процент виходу стандартних саджанців через слабе калусоутворення на місці зростання прищепи з підщепою і слабе розвинення кореневої системи саджанця, що обумовлено: відтіканням поживних речовин до кореневої системи куща в осінній період; втратою поживних речовин на дихання при зберіганні заготовленої лози у зимовий період; наявністю ран на чубуках, що зазнали механічного осліплювання.

Крім того, спосіб малопродуктивний і трудомісткий через необхідність тривалого зберігання лози та її вимочування перед щепленням.

Найбільш близьким за технічною суттю до даного способу є прийнятий як прототип спосіб виробництва щеплених саджанців винограду, який передбачає заготівлю навесні підщепної лози, осліплювання вічок підщепи механічним шляхом, виконання застільного щеплення, стратифікацію, гартування, садіння і вирощування щеп у шкільці (див.: Мишуренко А.Г. Виноградный питомник. - Изд. 3-е. - М.: Колос, 1977. - С. 130).

Загальними ознаками способу-прототипу і технічного рішення є: заготівля підщепної лози навесні, осліплювання вічок підщепи, виконання настільного щеплення, стратифікація, гартування, садіння і вирощування щеп у шкільці.

Цей спосіб характеризується тим, що заготівлю підщепної лози виконують навесні в період сокоруху на початку бубнявіння бруньок, які у процесі осліплювання вічок видаляють механічно.

Недоліком способу-прототипу є низький процент виходу стандартних саджанців, що обумовлено швидким підсиханням лози під час її весняної заготівлі і нездатністю лози до хорошого калусоутворення і формування розвиненої кореневої системи.

В основу винаходу поставлено задачу удосконалити спосіб виробництва щеплених саджанців так, щоб підвищити вихід стандартних саджанців за рахунок кращої підготовленості підщепної лози до калусоутворення та укорінення у шкільці.

Поставлена задача вирішується тим, то у способі виробництва щеплених саджанців винограду, який передбачає заготівлю підщепної лози, осліплювання вічок підщепи, виконання настільного щеплення, стратифікацію, гартування, садіння і

(19) UA (11) 36931 (13) A

вироснування щеп у шкілці, згідно з винаходом, заготівлю підщепної лози проводять навесні після бубнявіння бруньок, а осліплювання вічок підщепи здійснюють проморожуванням.

Запропонована сукупність ознак невідома з рівня техніки.

Осліплювання вічок підщепи проморожуванням, чубуки якої заготовлені після бубнявіння бруньок, з подальшим щепленням, стратифікацією і гартуванням приводить до появи додаткового ефекту - стимулювання ендогенних процесів життєдіяльності рослини. Це пояснюється періодичним стресовим коливанням температур на етапі проморожування - стратифікація - гартування.

Цей ефект чинить позитивний вплив на коренеутворення під час вирощування щеп у шкілці, що поліпшує якість зростання підщепи і прищепи і укорінення щеп у шкілці, і тим самим збільшує вихід стандартних саджанців від числа зроблених щеплень. Таким чином, описаний новий технічний ефект обумовлений новою сукупністю ознак, запропонованою в технічному рішенні за даним винаходом. Суть цього ефекту для спеціаліста явним чином не впливає з рівня техніки.

Спосіб здійснюють таким чином: разом з осінньо-зимовим обрізуванням виноградників заготовляють підщепну лозу і укладають її для зберігання; у весняний період після бубнявіння бруньок проводять заготівлю підщепної лози; осліплюють вічка підщеп проморожуванням; проводять нарізування прищеп на одиничкові чубуки; виконують на прищепках і підщепках копуляційні зрізи і з'єднують компоненти щепи, наприклад, штифтом; наносять на щепу вологізолююче покриття; проводять стратифікацію і гартування щеп; проводять садіння і вирощування саджанців із щеп у шкілці.

Приклад 1

Виробництво саджанців винограду згідно зі способом-прототипом

1. У листопаді-грудні в Передгірському дослідному господарстві інституту "Магарах" проводили заготівлю і нарізування на чубуки прищепної лози винограду сорту Таврія. Чубуки було закладено на зимове зберігання.

2. У кінці березня в період сокоруху на кущах сорту Кобер 5ББ проводили заготівлю підщепної лози.

3. На чубуках підщепи осліплювали вічка вручну (за допомогою секатора).

4. Нарізували прищепну лозу на одиничкові чубуки.

5. Виконували копуляційні зрізи на чубуках прищепи і підщепи і з'єднували їх штифтом.

6. Покривали місця щеплення і прищепи термоусаджуваною поліетиленовою плівкою.

7. Проводили стратифікацію щеп на шарі води за температури повітря 28°C.

8. Здійснювали гартування щеп шляхом плавного зниження температури повітря до зовнішньої за інтенсивного освітлювання.

9. Висаджували щепи у шкілку.

10. Вирощували щепи у шкілці до кінця вегетації - опадання листя у листопаді.

Вихід стандартних саджанців склав 46%.

Приклад 2

Спосіб виробництва щеплених саджанців винограду способом за даним винаходом здійснювали у такій послідовності.

1. У листопаді-грудні в Передгірському дослідному господарстві інституту "Магарах" проводили заготівлю прищепної лози, а у квітні наступного року - підщепної лози сортів відповідно Таврія і Кобер 5ББ. На кущах винограду сорту Кобер 5ББ у цей період тривали сокорух і бубнявіння бруньок.

2. На чубуках підщепи осліплювали вічка шляхом проморожування у холодильній камері за температури мінус 5°C протягом півтора годин.

3. Нарізували прищепну лозу на одиничкові чубуки.

4. Виконували копуляційні зрізи на чубуках прищепи і підщепи і з'єднували їх штифтом.

5. Покривали місця щеплення і прищепу термоусаджуваною поліетиленовою плівкою.

6. Проводили стратифікацію щеп на шарі води за температури повітря 28°C.

7. Здійснювали гартування щеп шляхом плавного зниження температури повітря до зовнішньої за інтенсивного освітлювання.

8. Висаджували щепи у шкілку.

9. Вирощували щепи у шкілці до кінця вегетації - опадання листя у листопаді.

Вихід стандартних саджанців склав 62%.

Приклад 3

Спосіб виробництва щеплених саджанців винограду здійснювали так же, як і у прикладі 2, але перед осліплювання підщепної лози її вимочували протягом 8 годин, а прищепні чубуки вимочували протягом 4 годин перед з'єднанням їх штифтом з підщепною лозою.

Вихід стандартним саджанців склав 63%.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60x84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
